

суспільства. Однак цифри свідчать про те, що доводиться боротися з наслідками, а не попереджати їх. Так, зокрема, на фізичну культуру та спорт у Республіці Казахстан виділяється 0,7% від ВВП, а на охорону здоров'я – 3% ВВП. У цьому зв'язку, як не згадати мудрі слова: «Фунт попередження дорожчий за пуд лікування».

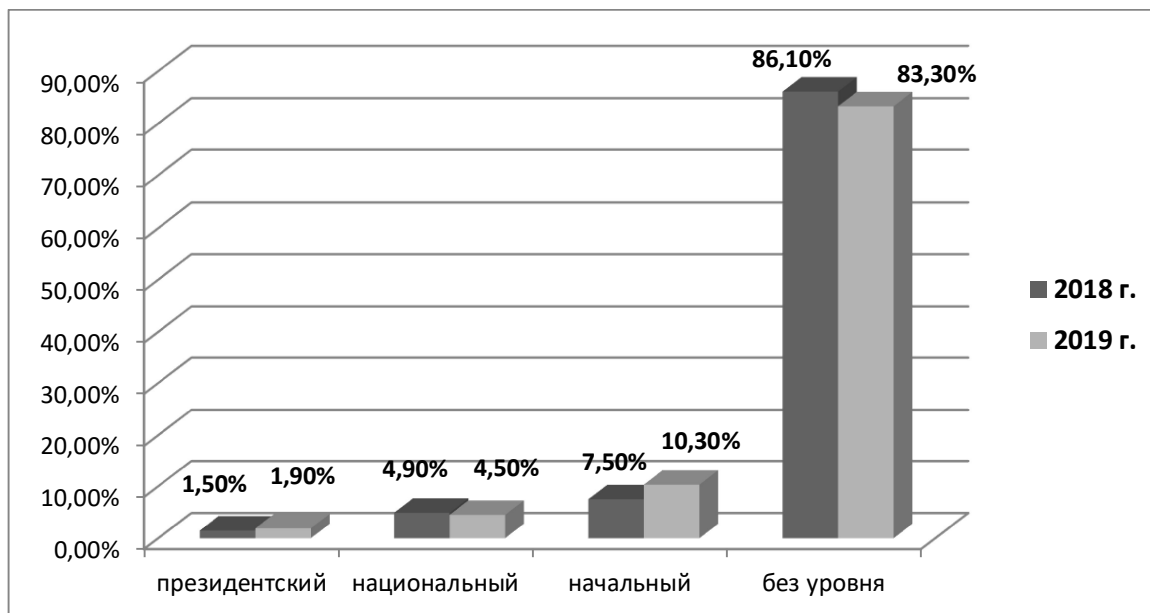

Рис. 2 Результати Президентських тестів у Казахстані.

1. Мельников В.Л., Грибан В.Г. Фізична підготовленість як важливий фактор збільшення тривалості життя. *Фізіологія* №2. 2018. С.49-52.

Любов МІРОШНІЧЕНКО

доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат філологічних наук, доцент

ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ ЩОДО МОВНОГО РЕЖИМУ В УКРАЇНІ

Українська мова – це найдорожча спадщина, яка поєднує в собі мудрість та історію нашого народу. Протягом багатьох століть безліч відомих поетів та письменників боролися за неї, збагачували та намагалися довести неабияку цінність для нашої країни, адже вона є державною, тому сучасне покоління українців має дотримуватись її вимог та норм.

Останнім часом українська мова все більш стрімко розвивається, вводяться нові корективи, закони щодо її правильного використання. Дедалі частіше вона звучить в побуті, у ресторанах та кафе, бібліотеках, магазинах, театрах, національній пресі, на радіо, телебаченні. У кінопрокаті зростає кількість фільмів, дубльованих або озвучених українською, тому час від часу можна переглянути їх прем'єри. Проте все ж таки існують певні проблеми, які стосуються психологічного клімату мовного режиму. Насамперед мова йде про спілкування вдома. Оскільки існують родини, де батьки переважно розмовляють не державною, а російською. Із самого початку свого життя дитина неправильно усвідомлює, яка мова є рідною, і це суттєво впливає на неї в майбутньому, формуючи неправильний погляд. Малеча немає власного вибору, вона лише копіює дії та вимову дорослих. Коли ж чужа мова витісняє рідну в процесі формування особистості дитини, вона поступово віддаляється від культури, історичної спадщини рідного краю. Паралельно із цим з'являються труднощі у побудові стосунків з ровесниками. У результаті цього в майбутньому немає достатньої кількості навичок комунікації, необхідних для перебування у суспільстві. Важливо подати правильний приклад, читаючи їм народні казки, колискові, поезію, скоромовки, задля їхнього розвитку та хорошого майбутнього. Через деякий час, коли дитині потрібно йти до школи, їй стає складно, виникають проблем з комунікацією з однокласниками. Дійсно, вивчення не тільки своєї мови, а й іноземної – завдання не з простих. Здавалосьь, у шкільному закладі мають навчити цьому, але навіть там спостерігаються труднощі в дотриманні мовних норм. Для більшості відомо те, що великий відсоток працівників освіти формально ставляться до української мови, використовують її лише під час занять, а у вільному спілкуванні і в позакласній роботі переходять на російську або так званій “суржик”. Історично склалося так, що Україна має багато спільного з Росією, а саме: релігію, велику кількість спільних історичних подій, походження, близьке географічне розташування та ін. Але всі ці чинники не дають повної змоги визнавати російську як другу офіційну мову, адже такий вчинок може призвести до повної культурної та мовної асиміляції. Саме це і обурює українців, тому що з того часу, як наша країна стала незалежною, вона має турбуватися не тільки про політику, економіку, медицину та ін., а й насамперед про мовну освіченість людей, оскільки мова – це показник освіченої особистості. А хто, як не педагог, має навчити повноцінно володіти мовою своєї країни, адже майбутнє нашого народу залежить не тільки від державних службовців, але й від вчителів, саме від них залежить, чи жити мові, чи піти в небуття. Вони мають не тільки давати знання, а й формувати ставлення до людей, виховувати їх справжніми патріотами та поціновувачами рідного мовлення. Під час навчального процесу викладачі мають вимагати від студентів суворого дотримання мовних норм, при цьому своїм прикладом показувати неабияку повагу до української культури. Звичайно, велика частина вчителів докладаеть достатньо багато зусиль для

формування рідномовності серед молоді, проте існує декілька причин, які заважають їм у цьому. По-перше, бракує цікавих, захоплюючих україномовних книжок для юнаків та дівчат, не тільки художніх, а й науково-популярних. По-друге, відомі шкільні олімпіади та конкурси знавців української мови проводяться без залучення до них усіх здобувачів освіти, а обирають лише кращих для цього. По-третє, часто викладають матеріал лише теоретично, без практичного використання, тому студенти не завжди включаються в активну та розумову роботу під час заняття. І найголовніше, частина викладачів порушує мовний режим у школах та вищих закладах освіти, дехто зовсім байдужий до якості свого мовлення.

Постійне вживання суржику заважає учням та студентам повністю оволодіти українською мовою. І саме через це вживання державної мови обмежується для них предметами та заходами, в той час, коли приватне спілкування й розваги з друзями відбуваються з використанням не рідної мови. Педагог, який на перерві або після закінчення уроку чи лекції, переходить до спілкування з учнями, студентами російською, дезорієнтує їх, формує в них стереотип непридатності української мови для живої неофіційної розмови. Тому важливо, щоб весь навчальний процес і документація велися виключно державною мовою.

Упродовж довгого часу спостерігався великий соціальний тиск у містах, спрямований на використання російської мови, а з української знущалися, як із «селянської». У ставленні до рідної культури та мови режим послідовно виховував в українців комплекс неповноцінності. Про таке явище свідчить той факт, що ніхто інший, як самі українці, часто вимагали, щоб їхні діти навчалися в російських школах. Багато хто навіть вважав, що на українську мову чекає похмура майбутнє. Песимісти передбачали зникнення української мови протягом століття, але політика русифікації не «задушила» процес розбудови нашої нації. І зараз ми маємо гарні успіхи, якщо порівняти вживання в мовленні української десять років тому і на сьогоднішній день, то можна побачити значне збільшення кількості тих людей, які вважають, що вчителі мають дотримуватися в навчальних закладах високого рівня мовного режиму. Українці показують свою готовність до зміни розвитку двомовності на перевагу української, яку необхідно реалізувати, передусім, через виховання молодшого покоління. У зв'язку з цим надзвичайної ваги набуває завдання покращення освіти у всіх містах. Для сучасної молоді створюються належні умови задля їхнього вільного володіння мовою, що, звичайно, неабияк підвищує зацікавленість [2].

Сьогодні свідоме використання української мови – це демонстрація гідного громадянина, всі інші, що зухвало демонструють зневагу та нехтують мовою, ніколи не будуть справжніми патріотами своєї держави. Адже кожний, хто проживає на території України, незалежно від походження, має знати рідну мову, свої права та обов'язки, підтримувати незалежність та символіку. Одним із ключів до подолання цих проблем є вдало підібраний

підхід, пошук компромісних рішень, наполегливість, вдача, що можуть не тільки сприяти подальшому розвитку української мови, але й допомогти розквіту держави взагалі.

Існують два типи представників використання мови: одні – віддають перевагу двомовності, інші – хочуть, щоб у державі була офіційною тільки одна – українська, наша основа, на якій оснований історія народу, наша земля, національна ідея, соборність нації, її доля і шлях. Задля її збереження, поширення і збагачення треба поступово здійснювати програму підтримки, ввести обов'язкове застосування на публічному рівні, тому що для великої кількості осіб слугують прикладом люди із “вищого” класу, такі як: депутати, телеведучі, співаки. Ми вважаємо, що всі успішні люди повинні говорити українською, не тільки тоді коли дають інтерв'ю, а й в побуті. Це слугуватиме для молоді цільовим орієнтиром та заохоченням [1].

Варто наголосити на тому, що найважливішим фактором у всій цій складній ситуації є все-таки духовно-психологічний клімат. Звідси походить легковажність, байдужість, цинізм будь-якої людини, яка не готова змінюватись, адже з дитинства була направлена не на правильний шлях, обравши чужу мову. Коли людина знає багато мов – це прекрасно і вона заслуговує на повагу, тому що має багато можливостей, наприклад, подорожі за кордон, спілкування з друзями з інших країн, більше перспектив у пошуку роботи. Але варто знати й шанувати мову рідного народу, бути її носієм – це не тільки обов'язок кожного українця, а й доказ насправді культурної людини, яка з гордістю може назвати себе громадянином своєї країни.

1. Русифікація в Україні – ідеологія і практика КППС–КПУ. Режим доступу: URL:<https://uahistory.co/article1/dtatw.html>.

2. Масенко Лариса. Мовний режим у школах і завдання дерусифікації. Режим доступу: URL:https://24tv.ua/movniy_rezhim_u_shkolah_i_zavdannya_derusifikatsiyi_n878236.

Лілія МЕЖЕВСЬКА

заступник директора ННІ права
та інноваційної освіти

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),

кандидат юридичних наук, доцент

ЗЕМЛІ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЯК ОКРЕМА КАТЕГОРІЯ ЗЕМЕЛЬ

У сучасному українському законодавстві поняття «землі рекреаційного призначення» як окрема категорія земель на законодавчому рівні закріплюються за низкою законодавчих актів, зокрема Земельним кодексом